

Uzdevumu lapa

Darba stacija: Ko tu zini par ķīmiju?

 10 MIN

Rūpīgi izlasiet jautājumus! Tiklīdz komanda ir gatava atbildēt, sniedziet mutiski savu atbildi.

Jautājumi

1. Veicot eksperimentus laboratorijas darba ietvaros un pētot fizikālās īpašības, viens no skolēniem sakarsēja stikla caurulīti līdz tā kļuva sarkana, nolika to uz flīzes un ķērās pie nākošā eksperimenta. Kādi drošības tehnikas pārkāpumi tika pieļauti?
2. Hamburgas alķīmiķis Hennings Brands atklājot šo elementu bija pārsteigts par tā spēju spīdēt. Jaunajam elementam tika dots nosaukums, kurš tulkojumā no grieķu valodas nozīmē “gaismu nesošais”. Tāpēc secinām, ka lingvistiski “luksofors” nozīmē to pašu, ko “lucifers”. Par kādu elementu ir runa?

Jautājumi

3. Būtisks hemoglobīna komponents (eritrocītu pigments), kas pārnes skābekli no plaušām uz audiem. Kādu vielu tas satur?
4. Kas palīdz “atrast” konstruktora “Lego” detaļas, kad tās norijis bērns?
5. No grieķu valodas tiek tulkots kā “dzeltenzaļais”. Tieši šāda krāsa un smacējošas īpašības piemīt šai gāzei. Nosauc šo gāzi!

Jautājumi

6. Par kādu vielu rakstīja Antuāns de Sent-Ekziperī: “...Tu esi pati lielākā pasaules bagātība!”
7. Ja varam ticēt vēsturniekiem, tad Maķedonijas Aleksandra karagājiena laikā uz Indiju armijas oficiēri no zarnu un kuņģa slimībām cieta daudz mazāk nekā vienkāršie karavīri. “Ēdiens un dzēriens visiem bija vienāds, bet metāliskie trauki dažādi! No kāda brīnumaina metāla tika izgatavoti trauki oficiēriem?”
8. Šis materiāls tika izgudrots kā dārgs iesaiņojums vērtīgām dāvanām (puķēm, juvelierizstrādājumiem utt.). Mūsdienās, saglabājot savas funkcijas, šis materiāls ir kļuvis par lielāko planētas piesārņotāju.

Jautājumi

9. Šī elementa nosaukums saistīts ar grieķu Saules dievu Hēliju/Heliosu. Latīņu nosaukuma nozīme ir “dzeltens” un ir saistīta ar “Auroru”-rītausma.
10. Kādu pienu nedzer?
11. Kādu gāzi neatradīsiet uz Venēras, bet uz Zemes to izmanto auglūdens iegūšanai?

Jautājumi

12. Skaidro latviešu sakāmvārdus, kuros izmantoti ķīmisko elementu nosaukumi!

Kal dzelzi, kamēr tā karsta.

Runāšana – sudrabs, klusēšana – zelts.

Ne viss ir zelts, kas spīd.

Rīta stundai zelts mutē.